

mulier instituut

**Samenwerking sport & sociaal
domein in Houten**

Een inventarisatie van kansen en knelpunten

Agnes Elling en Anouk Brandsema

m.m.v. Janine van Kalmthout, Karin Wezenberg en Aylin Post

Inleiding

De gemeente Houten wil de samenwerking tussen de sportsector en het sociaal domein in Houten versterken. Sport en bewegen en vrijwilligerswerk in de sport worden beschouwd als katalysator voor het behalen van resultaten op andere beleidsterreinen ten aanzien van sociale binding, maatschappelijke participatie en integratie.

Het Mulier Instituut is gevraagd om een inventarisatie uit te voeren van de mogelijkheden van de Houtense sportaanbieders (vooral verenigingen) om 'nieuwe' verbindingen aan te gaan met welzijnsinstellingen, zorginstellingen, onderwijs en werkgelegenheidsinitiatieven. De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- *Welke voorwaarden zijn van belang voor het slagen van samenwerking tussen de sport en het sociaal domein? En in hoeverre voldoet de lokale situatie in Houten aan deze voorwaarden?*
- *Welke mogelijkheden zien sportverenigingen en (potentiële) partners uit het sociaal domein in de gemeente Houten voor samenwerking?*
- *Welke samenwerkingsvormen tussen sportverenigingen en het sociaal domein zijn de komende jaren kansrijk in de gemeente Houten?*

De antwoorden op deze vragen werden opgehaald door middel van:

- een beknopte literatuurstudie en deskresearch naar 'good practices' en werkende principes;
- een bevraging van sportaanbieders en organisaties uit het sociaal domein naar ervaren/verwachte kansen, mogelijkheden en belemmeringen;
- een interactieve bijeenkomst met betrokken partijen.

In deze rapportage worden de bevindingen vanuit de verschillende deelstudies samengevat en de drie onderzoeksvragen beantwoord.

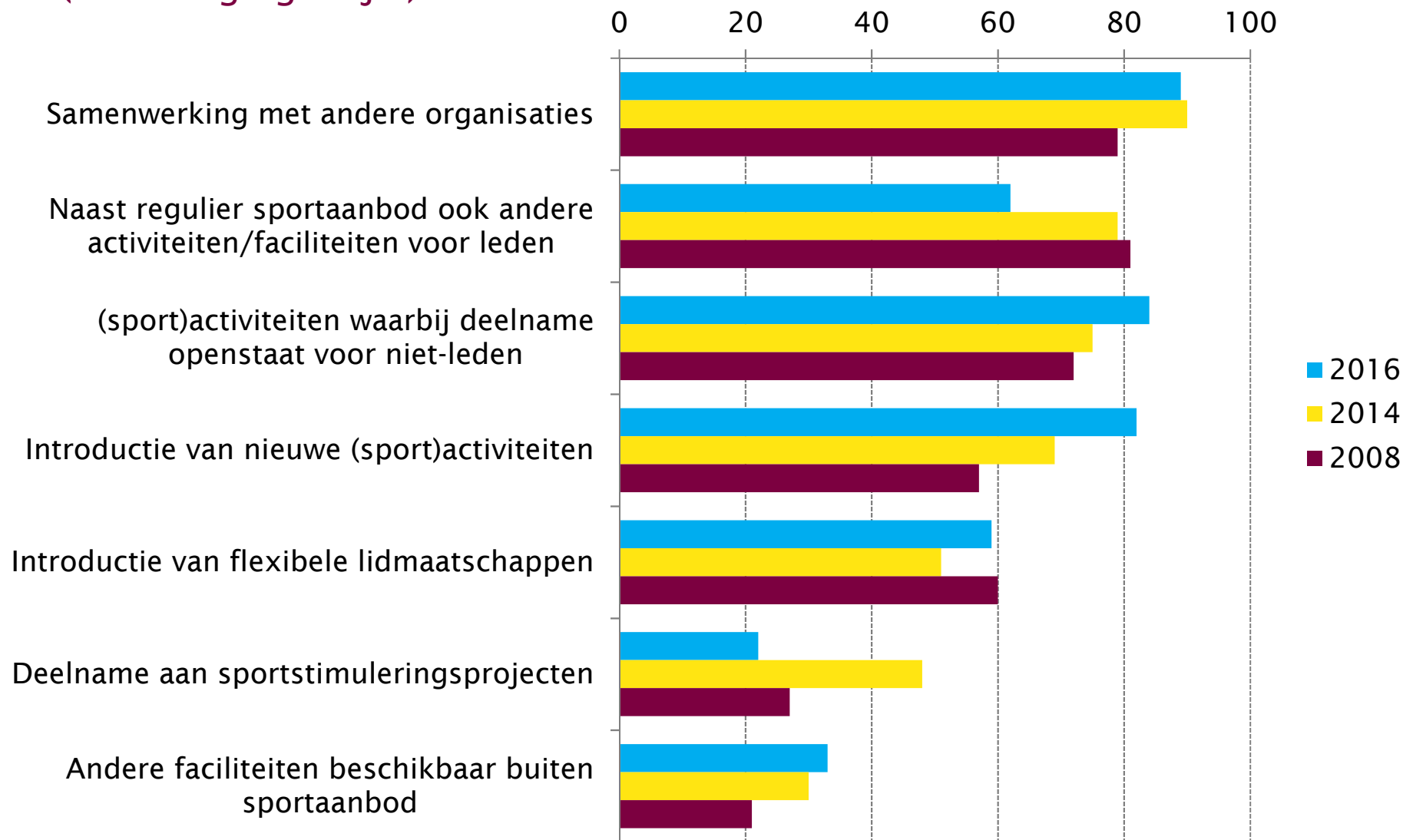

1. Literatuurstudie /deskresearch

- Toenemende inzet sport als instrument ter preventie en oplossing sociale problemen.
- Grotere gemeentelijke rol in bevorderen 'kwaliteit van leven' voor 'kwetsbare' groepen (WMO, Jeugdwet, participatiewet).
- Bevorderen **gezonde leefstijl, (sport)participatie en sociale inclusie** voor o.a.
 - ✓ Jeugd met gedragsproblemen
 - ✓ Mensen met een beperking
 - ✓ Mensen zonder betaald werk
 - ✓ Vluchtelingen (met verblijfstatus)
 - ✓ Kwetsbare ouderen
- Sport heeft belangrijke maatschappelijke meerwaarde in termen van o.a. gezondheid, opvoedkundige vraagstukken, burgerschap en sociale samenhang en er liggen kansen deze meerwaarde te vergroten.
- Betekenissen van sport niet eenduidig positief, maar investeren in een passend en verantwoord sport- en beweegklimaat is voor iedereen zinvol.

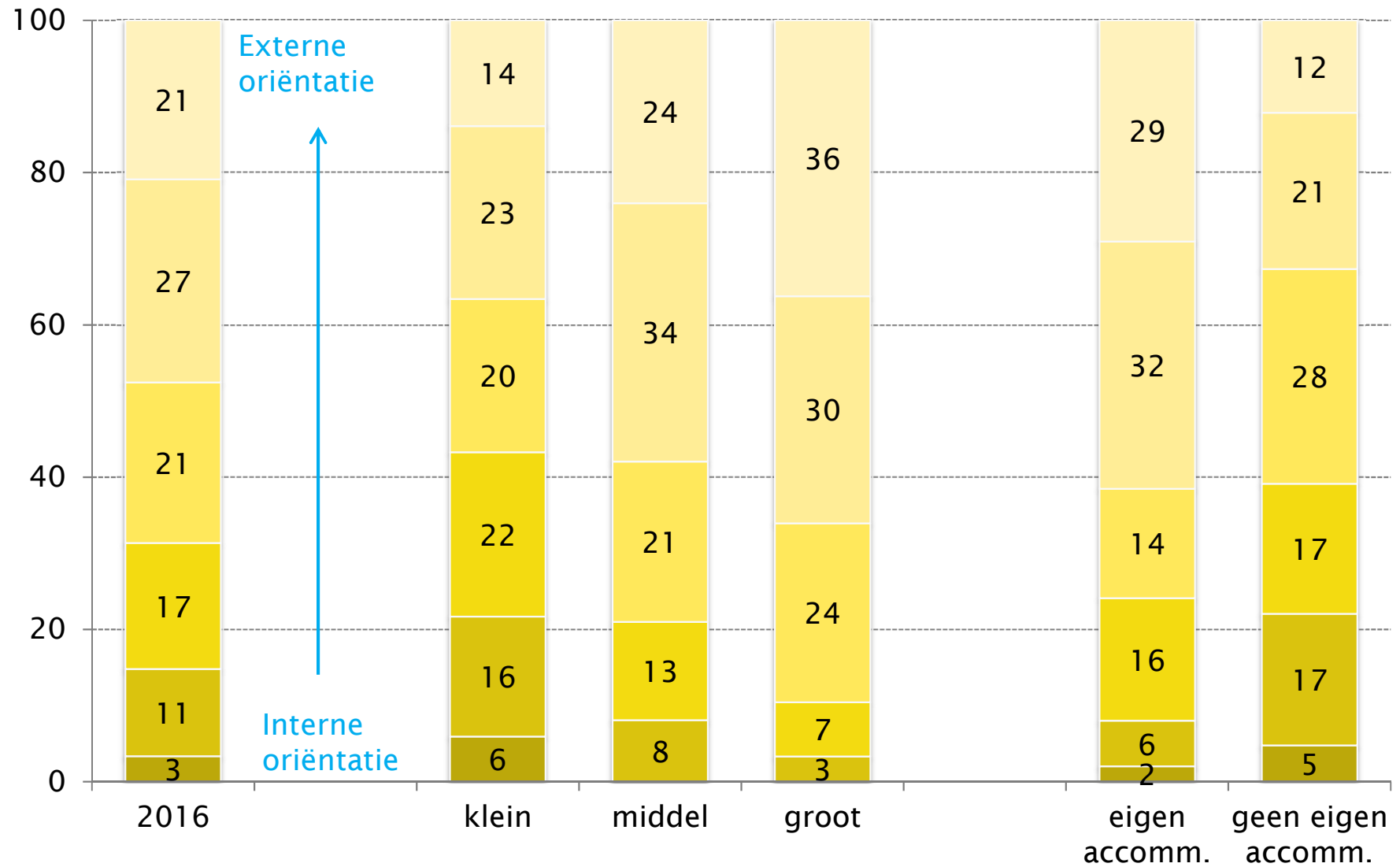
➤ Toename maatschappelijke oriëntatie Nederlandse sportverenigingen
(% verenigingen 'ja')

Bron: NOC*NSF/Mulier Instituut, Verenigingsmonitor 2008 , 2014, 2016

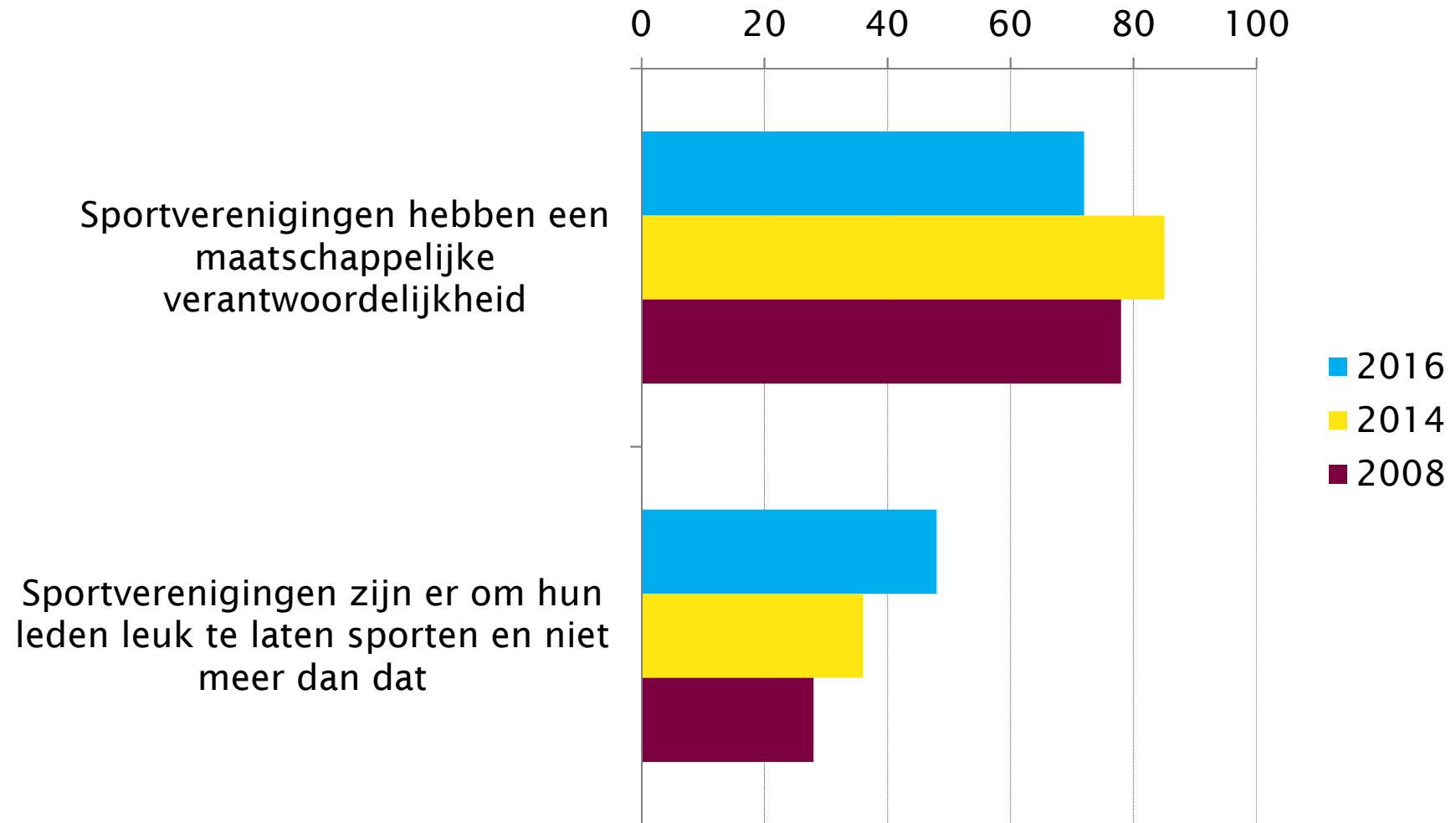
➤ Grote verenigingen en clubs met eigen accommodatie in Nederland meer maatschappelijk georiënteerd

Bron: NOC*NSF/Mulier Instituut, Verenigingsmonitor 2008 , 2014, 2016

- Ook soort ‘tegenbeweging’: meer intern gerichte verenigingen in Nederland (% verenigingen ‘(helemaal) eens’ met stelling)

Bron: NOC*NSF/Mulier Instituut, Verenigingsmonitor 2008 , 2014, 2016

➤ Stappenplan: van visie naar actie en evaluatie (DSP/SSNH, 2016)

Hoe is de checklist opgebouwd?

De 5 hoofdstappen

De checklist bestaat uit 5 stappen, die cruciaal zijn gebleken voor het komen tot een goede aanpak sport & sociaal domein:

1. De startfoto

Wat gebeurt er al op het gebied van sport & sociaal domein?

Een sterkere inzet van sport in het sociaal domein begint met het inventariseren van wat er al is aan aandacht en verbindingen op dit gebied, zowel op bestuurlijk -, beleids- als praktijkniveau. Dat vormt een belangrijk vertrekpunt voor nieuwe plannen.

2. De visie

Wat zijn de strategische uitgangspunten?

Elke gemeente heeft een visie op sport, op het sociaal domein en soms ook al op de combinatie van beide. Het is belangrijk om de bijbehorende strategische uitgangspunten te expliciteren, omdat deze dienen terug te komen in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de inzet van sport in het sociaal domein.

3. Doelen en prestatieindicatoren

Wat willen we bereiken?

Als de context (1) en de strategische uitgangspunten (2) helder zijn wordt het mogelijk om – in aansluiting daarop – de ambities en doelen te bepalen. Hoe duidelijker en concreter de doelen worden geformuleerd hoe makkelijker het wordt om in stap 4 bijpassende plannen te maken en effectieve maatregelen te treffen.

4. Concrete plannen en acties

Wat gaan we doen?

De verleiding is vaak groot om direct in de uitvoering te schieten, maar een zorgvuldige keuze van acties en maatregelen is essentieel. Het gaat erom dat deze aansluiten op de context, visie en doelen.

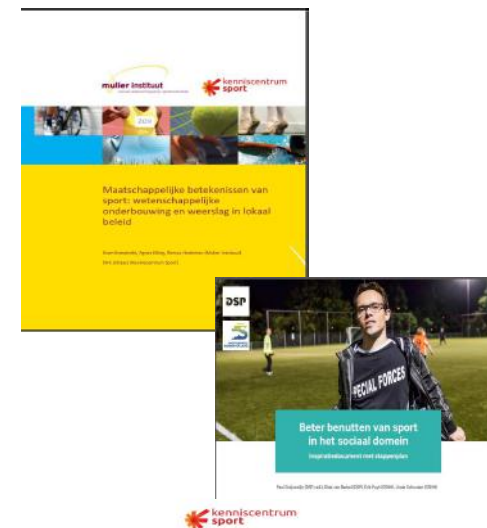
5. Tellen en vertellen

Hoe meten en evalueren we de resultaten?

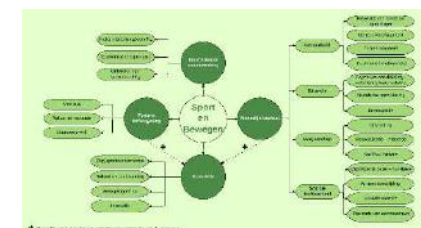
Een goede evaluatie, die zowel zicht geeft op 'harde' resultaten als 'het verhaal achter de cijfers' (kritische succesfactoren), is niet alleen belangrijk in het kader van de verantwoording, maar biedt ook aanknopingspunten voor verbetering. Het is belangrijk om hier al tijdens de planvorming bij stil te staan.

➤ Werkende principes sport-plus projecten

- * (Sport)participatie
- * Veilig sportklimaat
- * Lerend klimaat/doelen stellen
- * Betekenisvolle sociale interacties
- * Begeleiding/trainers
 - pedagogisch-didactische expertise
 - sportoverstijgend
- * Regelmatig en langdurig
- * Aansluiten leefwereld doelgroep
- * Intersectorale samenwerking - gedeelde doelen en visies (o.a. school, jeugdzorg, reclassering)

Kennisverzameling binnen het 'Kracht van Sport' programma van het Oranje Fonds

➤ Rol van gemeente in vergroten succesvolle samenwerking sport en sociaal domein

- Creëren platform voor informatie-uitwisseling en ontmoeting
- Vergroten enthousiasme en draagvlak bij sportaanbieders en maatschappelijke organisaties
- Behoeftanalyse bij doelgroepen/maatschappelijke organisaties en sportaanbieders
- Ondersteuning bij vinden/opleiden kader met voldoende expertise
 - rol buurtsportcoaches?
- Financiële ondersteuning van kansrijke initiatieven
- Monitoring/evaluatie

Kennisverzameling binnen het 'Kracht van Sport' programma van het Oranje Fonds

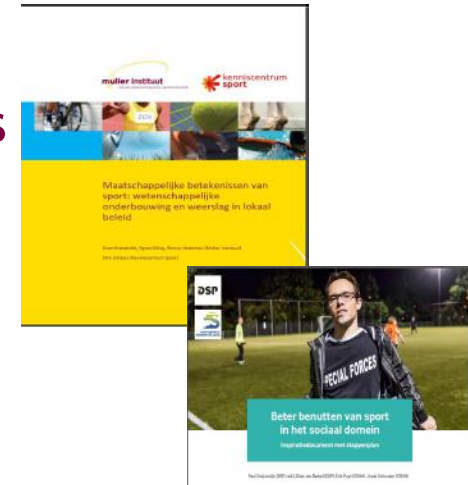
bijlage

DSP en Kennis voor maatschappelijke impact - 2014

➤ Voorwaarden bredere maatschappelijke rol sportclubs

- Aanwezigheid, open houding en enthousiasme kartrekkers (> 1)
- Voldoende draagvlak onder vrijwilligers en leden
- (Agogische) vaardigheden betrokken vrijwilligers (vraaggericht, aansluiten bij doelgroepen)
- Geschikte accommodatie
- Sportgeïnteresseerde maatschappelijke organisaties
- Gemeenschappelijk doel
- Lokale financier → gebruik netwerk leden
- Verbindende schakel
- Behapbare stappen - begin klein

bijlage
 DSP en Kenniscentrum Sport voor maatschappelijke impact - 2014-2016
 Colofon
 Uitgegeven door Kenniscentrum Sport, Kenniscentrum voor Sport, Kenniscentrum voor Sport en Kenniscentrum voor Sport. Dit rapport is een uitgave van het Kenniscentrum voor Sport, Kenniscentrum voor Sport en Kenniscentrum voor Sport. Het rapport is een uitgave van het Kenniscentrum voor Sport, Kenniscentrum voor Sport en Kenniscentrum voor Sport.

2. Uitkomsten bevraging sport & sociaal domein Houten

Respons:

17 sportverenigingen

(totale n=30)

SV

7 partner(locatie)s sociaal domein

(totale n=5)

PSD

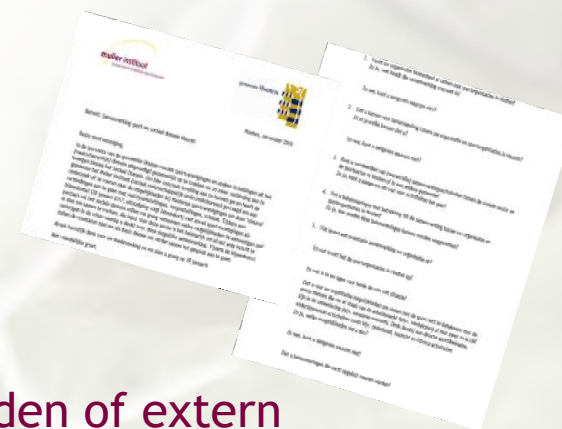
Huidige samenwerking

Meerderheid sportverenigingen geen samenwerking

- Waarom niet: nooit aan de orde/geen vragen van leden of extern
- Wel samenwerking (n=5), met: Sportpunt Houten, Van Houten & Co, Lister, Reinaerde, basisscholen, ouderenbond, UWV, G-activiteiten

Alle sociaal domein-partners

- Samenwerking met Sportpunt Houten, zwembaden, dansscholen, sportscholen en sportverenigingen

Respondenten zien veel kansen en mogelijkheden

Organisaties sociaal domein

- Inspelen op sportvragen van doelgroepen
- Inzet/ondersteuning vrijwilligers op sportverenigingen

Meeste sportverenigingen

- Optimalere benutting sportcomplex
- Inzet vrijwilligers
- Meer leden
- Positiever imago/betere maatschappelijke positionering

Het is wenselijk om alle sportmogelijkheden (ook voor speciale doelgroepen) goed in beeld te hebben en inwoners die hulp vragen ook altijd te vragen naar of ze sporten en dit stimuleren door ze hierbij te ondersteunen (ook soms financieel). (PSD)

Het is een win-win-win situatie:

- verenigingen hebben minder vrijwilligers nodig. Het complex/terrein blijft schoon*
- minder kosten voor verenigingen*
- kwetsbare mensen hebben zinvolle dagbesteding, staan meer in de samenleving.*
- de kansen van kwetsbare mensen worden vergroot*

(PSD)

Mogelijkheden zijn eindeloos, maar dat vergt dialoog en overleg om gemeenschappelijkheden tegen te komen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Taalstages statushouders*
- Sport in de wijk voor minder mobiele mensen. (PSD)*

...dat het sportcomplex overdag meer benut wordt. Maatschappelijke organisaties kunnen wellicht een rol spelen door activiteiten te ontplooiën of over te hevelen naar sportaccommodaties. Vanuit de sportorganisatie blijft de vraag waarom je dit zou willen doen en moet er ook iets tegenover staan. (SV)

Ja, er zijn kansen voor samenwerking. Met name in de kantine van het sportcomplex zijn er werkzaamheden en dus mogelijkheden. Wellicht dat ook op het gebied van schoonmaak of onderhoud werkzaamheden te bedenken zijn. Op lange termijn is er eventueel ook sportaanbod mogelijk.

(SV)

Kan van vrijwilligers worden verwacht dat zij bepaalde vaardigheden ontwikkelen? En in hoeverre kunnen professionals worden betrokken zonder dat dit het vrijwillige karakter van de sportvereniging schaadt? (SV)

Vrijwel alle organisaties ervaren of verwachten tevens belemmeringen

Organisaties sociaal domein

- Inzet, tijd, geld
- Onzekerheden/competenties cliënten
- Vraagtekens begeleiding vanuit sportverenigingen
- Vervoer

Sportverenigingen

- Beschikbaarheid accommodatie/inzet vrijwilligers
- Tijd en competenties vrijwilligers voor begeleiden doelgroep

Het is altijd een zaak van tijd en geld. (PSD)

Kost inzet en tijd om sport en alle mogelijkheden tussen ieders oren te krijgen en tijd voordat er bewustwording is dat sport preventief werkt en mensen verbindt. (PSD)

Zo min mogelijk regeldruk leggen op burgerinitiatief. (PSD)

Het ondersteunen van kwetsbare groepen om te participeren aan sportactiviteiten vraagt maatwerk. De uitdaging is vooral om participatie op een structurele basis mogelijk te maken. Dit vraagt tijd, soms een lange adem en een nauwe samenwerking. (PSD)

Belangrijk is dat de verwachtingen over en weer helder zijn en dat betrokken partijen bereid zijn te investeren. Dan zou er weinig inzet van onze vrijwilligers nodig moeten zijn, dus meer inzet van de andere organisaties. Faciliteren kan waarschijnlijk wel. (SV)

Kosten-baten, verwachtingenmanagement van beide kanten. (SV)

De grootste belemmering is het gebrek aan informatie, inzicht en cijfers over de (gewenste) doelgroep en doelstellingen. Het is voor sportorganisaties lastig om iets te betekenen voor organisaties als je niet weet of er een business case ligt. (SV)

Het belangrijkste is dat een samenwerking de sportclub iets moet brengen. (financiën, extra handen). Dat het niet ten koste mag gaan van onze core business, namelijk de sport zelf. (SV)

Uiteindelijk meer opbrengsten van samenwerking

- Zinnvolle tijdsbesteding en vergroten fysieke activiteit, competenties en participatie van kwetsbare groepen
- Meer leden, 'handjes' en maatschappelijke betrokkenheid voor sportverenigingen
- Betere lokale kennisdeling en samenwerking

*Meer kennisdeling en gebruikmaken van elkaars expertise. Samen doelgroepen benaderen en actief nadenken over nieuwe initiatieven; meer gericht op doelgroepmenging en participatie van iedereen. Misschien op de lange termijn dat mensen beter in hun vel zitten/gezonder zijn en minder zorg nodig hebben.
(PSD)*

Verbinding en kennis en expertisedeling. (PSD)

Wellicht meer leden, en meer activiteiten (SV)

Het levert vooral cliënten/bewoners iets op. Organisaties hebben een belang omdat zij mede verantwoordelijk zijn voor deelname van hun cliënten aan de maatschappij. Voor de vereniging levert het extra leden op en een kleurrijk ledenbestand. (SV)

3. Bijeenkomst Sport & Sociaal domein - 30 januari 2017

Het *Platform Sport Houten* en de wethouder sport verwelkomen de ongeveer 50 deelnemers. Na een korte presentatie over bevindingen uit de literatuur en de vragenlijsten onder Houtense organisaties (zie voorgaande), werden in drie groepen drie *good practice*-voorbeelden uit Houten gepresenteerd. Onderstaand volgt per project een korte beschrijving en diverse centrale punten die in de drie groepen naar voren kwamen.

Zitvolleybal (Taurus)

Dit project heeft betrekking op paravolleybal ofwel zitvolleybal, aangeboden vanuit een volleybalvereniging die vanuit de Nevobo werd gevraagd om deze taak te vervullen. Hier komen veelal mensen vanuit de regio op af en niet alleen uit Houten zelf. De vereniging heeft 750 leden, 49 teams en biedt ook topsport aan. Binnen de vereniging is gezocht naar draagvlak en is onderzocht wat nodig was om een zitvolleybalaanbod te realiseren. Er is al een succesvol volwassen team voor paravolleybal en sinds kort hebben ze ook een jeugdteam (8-12-jarigen). Het betekent wel veel aanpassingen voor de club (zoals speciale ballen, andere netten, andere douches etc.)

Vragen en discussiepunten:

- Hoe weet je als sportvereniging dat er genoeg draagvlak is in de gemeente voor een bepaalde doelgroep? Kortom: hoe weet je hoe groot de doelgroep is en dat je er genoeg leden mee kunt krijgen? Wanneer een doelgroep erg klein is, dan vist men al snel uit dezelfde vijver. Er is behoefte om aantallen van personen met een beperking in de gemeente dan wel regio in te kunnen zien.
- Voor het vervoer zijn de ouders van desbetreffende kinderen zelf verantwoordelijk. Bereik met het project wel een groep die dit kan regelen. Het vervoer is veelal een lastig aspect (ook financieel).
- Staat het aantal vrijwilligers dat zich moet inzetten voor de doelgroep in verhouding tot elkaar? In het team was de verhouding 1 op 2. Ook hier vindt men het belangrijk om vooraf in te kunnen schatten hoe groot het team kan worden (grootte doelgroep). Er is enerzijds veel begeleiding – met specifieke expertise - nodig voor een beperkte groep, maar anderzijds lijkt deze groep vrijwilligers makkelijk te werven (is eveneens de ervaring vanuit G-hockey).
- Welke ondersteuning kun je krijgen als vereniging als je dit gaat beginnen?
De club kreeg vanuit de bond ondersteuning in de competitie en in de opleiding van trainers. De gemeente heeft een nieuwe vloer en parkeerplekken gerealiseerd, er was extra financiering via de lokale Rotary Club en veel afstemming met het sportinformatieloket in relatie tot sporthalfaciliteiten en communicatie.
- Als tip kwam naar voren: “Gewoon beginnen”. Je weet nooit exact welke kosten en baten er zijn om een goede afweging te maken. Klein beginnen en dan kun je vanzelf inschatten of het uitgebreid kan worden.
- De rol van de gemeente is benoemd voor informatievoorziening, afstemmen van vragen en het koppelen van organisaties.

Sportief Netwerken (HC Houten)

Dit project heeft betrekking op sportief netwerken bij een hockeyvereniging om werkzoekenden te versterken in hun positie in de maatschappij. Een lid merkte op dat er vaak lege velden waren bij de vereniging en zag een kans. Toen het project werd opgestart, werd een bestuurder als verantwoordelijke voor het project aangesteld. In eerste instantie was het lastig om mensen te werven en deed men het via zijn eigen leden, daarna in samenwerking met het UWV. Met het project bereikt men vooral 50-plussers en alleen mensen met een WW-uitkering. Er is een vaste groep van zo'n 15–20 personen die wekelijks een training (fitness en sportactiviteiten) krijgt aangeboden en er is een totaalbestand van ongeveer 60 personen. In dit project worden geen mensen in de bijstand bereikt, die veelal een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Als belangrijke werkzame factor werd benoemd dat men door te sporten lekkerder in zijn vel zit, wat het gemakkelijker maakt om te netwerken met elkaar. Sporten zorgt ervoor dat barrières wegvallen. Eén keer per maand is er een spreker die zijn/haar ervaring vertelt ter inspiratie en motivatie. Overige voorwaarden tot succes zijn: omvang van de groep, variatie in sport, enthousiaste instructeur, actieve bijdrage van iedereen, goede sprekers (ervaringsdeskundigen). De hockeyclub wil een goed medeburger zijn voor de gemeente Houten en zo mensen verder helpen.

Vragen en discussiepunten:

- Hoe bereik je de doelgroep als vereniging en welke instanties kunnen hierbij helpen? Deze vereniging liep ertegenaan dat er weinig cijfers beschikbaar zijn en ze instanties als gemeente of instellingen (UWV) niet of lastig zelf konden bereiken.
- Financiën is een issue waar veel verenigingen over struikelen, maar de club won een subsidie (€10.000) en kan de kosten uiteindelijk ook zelf dragen aangezien zij een grote vereniging zijn. Kleine of middelgrote verenigingen kunnen dit vaak niet en moeten dus geld uit een project kunnen halen of dit extern kunnen werven.
- Er waren nog weinig verbindingen gelegd met het sociaal team in Houten, alsmede huisartsen en vrijwilligerswerk. Het sociaal team benoemde dat deze functies makkelijker mensen kunnen doorsturen, maar dan moet het project wel bekend zijn. Ook het bedrijfsleven wordt nog niet voldoende betrokken.
- Het betreft intensieve sporttrainingen. Deze zijn mogelijk niet voor iedereen laagdrempelig genoeg om aan mee te doen.
- Het project is erg inspirerend en succesvol, maar staat (nog) relatief los van de hockeyclub. Zo is hockey niet de aangeboden sport en zijn de activiteiten overdag in plaats van 's avonds. Veel leden weten waarschijnlijk niet eens van het project af. De deelnemers stromen niet door als lid en/of vrijwilliger binnen de club en er ontstaan nog nauwelijks netwerkrelaties met het bedrijfsleven waar leden van de club werkzaam zijn. Hier bestaat dus nog veel potentie.
- Dit project spreekt mede personen uit het sociaal domein sterk aan omdat het niet zozeer vanuit eigenbelang wordt aangeboden, maar vooral "vanuit een warm hart".

Inzet van statushouders (FC Deltasport)

Dit project heeft betrekking op het inzetten van statushouders bij een grote voetbalvereniging met 1600 leden. De aanleiding was een vraag vanuit de lokale welzijnsorganisatie. Een belangrijke succesfactor was het aanstellen van een coördinator. Dat geeft vertrouwen naar leden toe en naar de buitenwereld. Er zijn nu vier statushouders actief. Zij verrichten diverse functies binnen de vereniging (gastheer, assistent man-van-dienst, etc.). Later kan de club ook referent zijn bij het zoeken naar werk voor deze statushouders. De club ervaart een duidelijke win-win situatie: als vereniging vervul je een maatschappelijke rol en statushouders bieden helpende handen. Enerzijds is dit project geschikt voor vrijwel alle verenigingen, want “alle sportclubs hebben tenslotte altijd wel klusjes te doen”. Sommige taken zijn eenvoudig zelfstandig uit te voeren en ook statushouders kunnen veel competenties hebben. Anderzijds “moet je wel willen en kunnen investeren in mensen”. Want de meeste statushouders hebben bijvoorbeeld nog wel een taalbarrière. Voorwaarden vanuit de club om dit te laten slagen is intrinsieke motivatie en enthousiaste begeleiding.

Vragen en discussiepunten:

- Denk als vereniging ook in kleine punten, bijvoorbeeld een onderdeel van een functie. Op die manier zijn er veel meer mogelijkheden en kan een bestuurder alsnog worden ontlast. Een statushouder kan bijvoorbeeld wellicht nog niet goed schrijven, maar hij kan wel dingen uitdelen en mensen ontvangen.
- “Je moet natuurlijk wel een beetje van voetbal houden, is toch iets meer een machosport”. Mogelijk hebben andere statushouders meer interesse in andere sporten. Diverse andere sporten (korfbal) zijn waarschijnlijk bij hen onbekend.
- Belangrijke vraag is de visie op samenwerking tussen statushouders en vereniging. Wil/kan je als vereniging mensen kansen bieden en stimuleren om te participeren of beschouw je het eerder als een ‘maatschappelijke verplichting’ die statushouders zouden hebben jegens de samenleving?
- Hoe kunnen verenigingen zich maatschappelijk inzetten, als ze niet groot zijn en/of geen eigen accommodatie hebben? Zij hebben minder faciliteiten voorhanden en op een vereniging van 100 leden is één statushouder begeleiden al redelijk veel.
- Op de vraag waar verenigingen met interesse dit het best kenbaar kunnen maken was geen eenduidig antwoord.
- Dit project spreekt vooral sportverenigingen die behoefte hebben aan extra handjes het meest aan. Het is een praktisch project en levert ook de vereniging wat op.

Algemene vragen, discussiepunten en aanbevelingen vanuit de diverse groepen

- De 'eigen' gemeenschappelijke betekenis van verenigingen moet niet onderschat worden. Er gebeurt al het nodige richting kwetsbare individuen, maar meer vanuit persoonlijke relaties en minder vanuit een project. Dit moet erkend en benoemd worden.
- De vragen vanuit het sociale domein (de specifieke doelgroepen) zijn niet voldoende duidelijk (waar is behoefte aan?).
 - Inventarisatie van sportgerelateerde vragen en/of wensen 'van onderop' (beoogde doelgroepen) en het faciliteren daarvan, o.a. in samenwerking met sportaanbieders (bijv. ondersteuning bij geschikte locatie, zoals een gemeentelijk sportcomplex).
- Ontwikkel een sociale kaart met een overzicht van alle initiatieven en vormen van samenwerking (zowel vanuit sociaal domein als vanuit sportverenigingen). Zodoende wordt ook duidelijk of er wellicht al verzadiging is opgetreden voor bepaalde doelgroepen.
- Sluit vooral aan bij bestaande en nieuwe initiatieven, niet te veel forceren bij partijen met weinig energie/bereidwilligheid.
 - Daarbij is stimuleren/enthousiasmeren vanuit doelgroep of andere vragende partij wel belangrijk.
- Vraag en aanbod moet dichter bij elkaar gebracht worden. Waar kunnen zij elkaar vinden? Er is behoefte aan een coördinatiepunt, een helder aanspreekpunt voor vragen en/of initiatieven.
 - Verenigingen zien vooral kansen in samenwerking wanneer het hen ook meer vrijwilligers oplevert, meer handen voor de club. Voor een nieuwe doelgroep is echter ook meer begeleiding nodig vanuit bestaande of nieuwe vrijwilligers.
 - De vrijwilligersbank is volgens aanwezigen weinig sport georiënteerd. Welke deelnamemogelijkheden en vrijwilligerstaken liggen er bij clubs/sportaanbieders en wat kan een vereniging specifieke groepen bieden? Hoe matchen 'vacatures' met de interesses en competenties van geïnteresseerde statushouders of personen uit andere doelgroepen (bijv. werkzoekenden, ouderen)?
- De gemeente moet meer regie nemen in het informeren, het in kaart brengen van initiatieven/projecten, het formeren als denktank en faciliteren (ook financieel), zodat enthousiaste personen en organisaties beter gekoppeld en ondersteund worden. Zo kan de gemeente 'een treintje regelen', waar personen en organisaties uit sport en sociaal domein makkelijker kunnen instappen.
 - Sommige clubs ervaren (te) weinig weerklank op vragen voor ondersteuning.
 - Contact leggen met andere relevante (welzijn)organisaties wordt door sommige aanwezigen als lastig gezien.
 - Het lokale sportserviceloket en ook buurtsportcoaches kunnen mogelijk faciliterende rol op zich nemen.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van het bestaande onderzoek naar het versterken van verbindingen tussen sport en sociaal domein, de schriftelijke bevraging van de betrokken organisaties in Houten en een lokale bijeenkomst (30 januari 2017) waarin ontmoeting, inspiratie en informatie-uitwisseling centraal stond, komen we tot de volgende conclusies en aanbevelingen.

- Er is voldoende interesse en positieve energie onder Houtense organisaties uit de sport en het sociaal domein om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan of bestaande uit te bouwen.
- De meerderheid van de Houtense sportaanbieders werkt momenteel niet (formeel) samen met organisaties uit het maatschappelijk terrein. Er zijn echter wel diverse lokale voorbeelden en initiatieven, waarvan andere (sport)organisaties kunnen leren.
- Zowel sportaanbieders als organisaties uit het sociaal domein zien mogelijkheden, maar ervaren dan wel verwachten tevens diverse belemmeringen (o.a. inzet menskracht, expertise, accommodatie, financiën) waarbij ze vragen om concrete ondersteuning (vanuit de gemeente). Zonder nadere stimulering en facilitering, zullen er naar verwachting niet veel nieuwe initiatieven vanuit het veld zelf komen.

- Naast het faciliteren van ontmoetingsmogelijkheden en uitwisseling via platformbijeenkomsten vragen betrokken en potentiële partijen vanuit de sport en sociaal domein om:
 - Meer informatie over doelgroepen, organisaties en initiatieven (behoefteanalyse en sociale kaart);
 - Een concreet coördinatiepunt voor vragen en informatie;
 - Begeleiding bij het verbinden van ‘passende’ organisaties en het vormgeven van nieuwe samenwerkingsverbanden;
 - Budget en ondersteuning voor het – waar nodig – bijscholen van (nieuwe) vrijwilligers en/of het creëren van accommodatiemogelijkheden.

- Het creëren van nieuwe, ‘lichte’ vormen van samenwerking lijken het meest kansrijk voor de kleinere sportaanbieders die vooralsnog vooral intern zijn gericht. Bijvoorbeeld het laten instromen van enkele sporters of vrijwilligers uit nieuwe doelgroepen in samenwerking met een specifieke maatschappelijke organisaties en ondersteuning vanuit de gemeente via het Sportpunt of een buurtsportcoach.

- Daarnaast zou de gemeente kunnen investeren in enkele ‘zwaardere’ initiatieven vanuit grotere, sterke sportaanbieders die reeds enige ervaring hebben met samenwerking met partners uit het sociaal domein.

Aanbevelingen voor gemeente Houten

- **Creëer aanspreekpunt** voor vragen en initiatieven op het terrein van nieuwe samenwerkingsvormen tussen sport en sociaal domein.
- Stimuleer en ondersteun vanuit een **actieve makelaarsfunctie**.
- Maak budget vrij voor **ondersteunen** van nieuwe verenigingsleden en/of vrijwilligers (o.a. contributie, vervoer, bijscholing) in **lichte samenwerkingsvormen**.
- **Investeer** in enkele grotere, **kansrijke projecten** vanuit sportaanbieders door bestaande samenwerkingsvormen te intensiveren of uit te bouwen naar nieuwe doelgroepen, bijvoorbeeld d.m.v. buurtsportcoach.

Aanbevelingen voor sportaanbieders

- **Bespreek wat je kan en wil** als organisatie: besef dat het niet alleen gaat om iets 'halen', maar dat dit ook bepaalde investeringen vraagt.
- **Bevraag leden/vrijwilligers/personeel** wat zij hierin willen en kunnen betekenen.
- **Leg contacten** via bestaande ingangen of leg ideeën voor aan coördinatiepunt vanuit de gemeente.

Aanbeveling voor organisaties uit het sociaal domein:

- **Bevraag je cliënten** wat ze zouden willen en/of kunnen in de sport, als deelnemer en/of vrijwilliger.
- **Sluit aan bij bestaande netwerkrelaties** vanuit de sociale organisaties binnen de sport: **waar zit energie en expertise?**
- Benader onbekende sportaanbieders voor **kennismaking** of via coördinatiepunt vanuit de gemeente.

Referenties

- Breedveld, K., Elling, A., Hoekman, R. & Schaars, D. (2016). [Maatschappelijke betekenissen van sport. Wetenschappelijke onderbouwing en weerslag in lokaal beleid.](#) Utrecht/Ede: Mulier Instituut/Kenniscentrum Sport.
- Duijvestijn, P., Berkel, D. van, Puyt, E. & Schouten, L. (2016) [Beter benutten van sport in het sociaal domein Inspiratiedocument met stappenplan.](#) Amsterdam/Haarlem: DSP/SSNH.
- KCS (2016) [Kennisverzameling binnen het 'Kracht van Sport' programma van het Oranje Fonds.](#) Ede: KCS.
- Hermens, N., Meere, F.B.J. de & Los, V. (2014). [Centraal op het middenveld?. De mogelijkheden van sport voor gemeentelijke sociale opgaven.](#) Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Ministerie van VWS (2016) [Sport en bewegen voor maatschappelijke impact - een inventarisatie.](#) Den Haag: ministerie van VWS.

mulier instituut

mulier instituut
Herculesplein 269
3584 AA Utrecht
t (030) 721 02 20
i www.mulierinstituut.nl

Agnes Elling
a.elling@mulierinstituut.nl